

Metodické vysvetlivky k obsahu výkazu KULT 10 – 01 na rok 2010

Spravodajskými jednotkami sú knižnice zriadené alebo založené v súlade so zákonom NR SR č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov - okrem školských a akademických knižníc.

Adresu Vašej knižnice chceme uviesť v celoslovenskom adresári knižníc, preto Vás žiadame o poskytnutie úplných a pravdivých údajov v súlade so zákonom 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike § 2 Vymedzenie základných pojmov, odsek c): „spravodajskou povinnosťou je **povinnosť** spravodajskej jednotky **poskytnúť bezplatne, úplne, správne, pravdivo** a v ustanovených termínoch údaje požadované štátnym štatistickým zisťovaním uvedeným v programe štátnych štatistických zisťovaní“. Správnosť poskytnutých údajov bude verifikovaná používateľmi adresára.

Názov organizácie (knižnice) uvádzajte v súlade s platnými zriaďovacími listinami, zakladateľskými listinami alebo štatútmi knižnice. Ak je súčasťou oficiálneho názvu knižnice uvedené aj sídlo, uvádzajte v názve aj sídlo knižnice.

Stagnujúce knižnice vyplňajú iba Identifikačnú stranu, 1. MODUL (sieť knižníc) a 2. MODUL (knižničný fond). Tieto knižnice sa nezaratúvajú do sumárov za jednotlivé typy knižníc. V poznámke uvedú, odkedy neposkytujú verejnosti základné knižnično-informačné služby a z akého dôvodu.

1. MODUL

SIEŤ KNIŽNÍC

Typ knižnice uvádzajte v súlade s platnými zriaďovacími listinami, zakladateľskými listinami alebo štatútmi knižnice.

Riadok 1 Vykazujúca knižnica vyplní príslušný stĺpec podľa typu knižnice. (V elektronickom výkaze riadok 1 automaticky vyplní systém po správnom vyplnení typu knižnice na identifikačnej strane výkazu).

Riadok 2 Vyplní sa počet pobočiek, ktoré knižnica má, vrátane počtu pojazdných pobočiek. Za pojazdné pobočky sa považuje len vozidlo, nie jeho zastávky. Tento údaj súčasne poskytuje v zmysle medzinárodnej štatistiky počet obslužných miest. Za obslužné miesto sa považuje každá samostatná budova, vrátane pojazdnej knižnice, v ktorej sa poskytujú všetky základné služby používateľom. Teda napríklad: **tri študovne v jednej budove sú jedným miestom obsluhy.**

Riadok 3 Špeciálne knižnice uvedú počet knižníc s internetom pre pracovníkov ústavov, prípadne aj pre verejnosť.

2. MODUL

KNIŽNIČNÝ FOND

Riadok 1 Počet knižničných jednotiek, ktoré má knižnica vo fonde k **31. 12. 2009** je stavom k 31. decembru. predchádzajúceho roka plus prírastky mínus úbytky. Vo verejných knižniciach je to súčet r. 8 až 11.

Riadok 2 Uvádzajú sa tu aj dokumenty v Braillovom písme, ktoré sa evidujú ako tlačené dokumenty.

Riadok 4 Uvádzajú sa všetky elektronické dokumenty, vrátane digitálnych, t. j. dokumentov, ktoré obsahujú digitálnu informáciu na hmotnom nosiči.

Riadok 7 Všetky ostávajúce nezaradené neelektronické dokumenty – normy, patentové spisy, firemná literatúra, kartografické dokumenty, tlačené hudobniny, grafické dokumenty a ostatné špeciálne druhy informačných prameňov, napr. diorámy a iné trojrozmerné dokumenty.

Riadok 8 Vyplňajú všetky typy knižníc.

Riadok 9 Nevypĺňajú vedecké knižnice, špeciálne knižnice a Slovenská národná knižnica.

Riadok 10 Nevypĺňajú vedecké knižnice, špeciálne knižnice a Slovenská národná knižnica.

Riadok 11 Nevypĺňajú vedecké knižnice, špeciálne knižnice a Slovenská národná knižnica

Riadok 12 Uvádza sa počet titulov z evidencie dochádzajúcich periodík bez ohľadu na spôsob získania, ale na hmotných nosičoch (vrátane CD-ROM atď.), ktoré knižnica vlastní. Nie elektronické.

Riadok 13 Uvádza sa počet titulov periodík, ktorých krajina pôvodu nie je SR.

- Riadok 14 Uvádza sa počet exemplárov dochádzajúcich periodík.
- Riadok 15 Uvádza sa prírastok všetkých knižničných jednotiek bez ohľadu na spôsob získania. Je súčtom riadkov 16 až 20.
- Riadok 21 Z riadku 15 audiovizuálne dokumenty.
- Riadok 22 Z riadku 15 elektronické dokumenty (CD ROM).
- Riadok 23 Úbytky knižničných jednotiek v sledovanom roku podľa zoznamu úbytkov.
- Riadok 24 Počet knižničných jednotiek vo voľnom výbere. Uvedie sa celkový počet knižničných jednotiek vo voľnom výbere, vrátane študovní.
- Riadok 25 Uvádza sa počet všetkých knižničných jednotiek spracovaných automatizovane /z riadku 1/, teda nielen spracovaných v bežnom roku.

3. MODUL

VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

- Riadok 1 Celkový súčet všetkých druhov výpožičiek: absenčných i prezenčných, okrem výpožičiek poskytnutých prostredníctvom MVS. Uvádza sa vo zväzkoch. **Každá prolongácia je novou výpožičkou.** Vo verejných knižniciach je riadok 1 súčtom riadkov 2 až 6, **v ostatných typoch knižníc je riadok 1 súčtom riadkov 2 + 6.**
- Riadok 2 Vypíňajú všetky typy knižníc.
- Riadky 3 až 5 Nevypíňajú vedecké knižnice, špeciálne knižnice a Slovenská národná knižnica.
- Riadok 7 Akékoľvek dokumenty iné ako knihy a periodiká – t. j. audiovizuálne dokumenty, elektronické dokumenty (vrátane digitálnych), mikroformy, rukopisy, iné špeciálne dokumenty, napr. normy, patentové spisy, firemná literatúra, kartografické dokumenty, tlačené hudobniny, grafické dokumenty a ostatné špeciálne druhy informačných prameňov, napr. diorámy a iné trojrozmerné dokumenty. Výsledok bude súčtom riadkov 8 až 12.
- Riadok 12 Uvádzajú sa výpožičky za iné špeciálne dokumenty, ktorými sú normy, patentové spisy, firemná literatúra, kartografické dokumenty, tlačené hudobniny, grafické dokumenty a ostatné špeciálne druhy informačných prameňov, napr. diorámy a iné trojrozmerné dokumenty.
- Riadok 13 Prezenčné výpožičky z riadku 1.
- Riadky 14 a 15 Medziknižničná výpožičná služba v rámci SR iným knižniciam a z iných knižníc
- Riadky 16 a 17 Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam a z iných knižníc.
- Riadok 18 Počet evidovaných poskytnutých bibliografických a faktografických informácií. Pre účely štatistického zisťovania sa za evidované informácie považujú informácie, poskytnuté používateľovi, ktoré sú akýmkoľvek spôsobom evidované.
- Riadok 19 Počet vypracovaných bibliografií spracovaných knižnicou (nie počet záznamov).
- Riadok 20 Počet vypracovaných rešerší spracovaných knižnicou (nie počet záznamov).
- Riadok 21 Uvádza sa počet študovní a čítární v knižnici.
- Riadok 22 Uvádza sa počet **akýchkoľvek miest v knižnici**, ktoré sú určené na študijné účely alebo ako čítareň pre používateľov knižnice.
- Riadok 23 Celková plocha knižnice – uvádza sa skutočná plocha podľa stavebnej dokumentácie, alebo súčet všetkých priestorov, ktoré knižnica používa.

Riadok 24 Plocha priestorov, slúžiacich pre používateľa t.j. študovne, čítárne, obslužný priestor, šatňa, miestnosti s voľným výberom, chodby a iný priestor, v ktorom sa používatelia pohybujú.

Riadok 25 Knižnica uvedie počet prevádzkových hodín pre verejnosť za týždeň, t. j. počet hodín v rámci ktorých je knižnica (študovňa, čítareň) prístupná verejnosti; knižnice s viacerými útvarmi pre verejnosť či pobočkami budú uvádzať týždenný počet hodín najdlhšie otvoreného útvaru; prevádzkové hodiny jednotlivých útvarov sa nebudú sčítavať.

4. MODUL

POUŽÍVATELIA

Riadok 1 Registrovaný používateľ – osoba, ktorá fyzicky navštívila knižnicu a zaregistrovala sa alebo obnovila svoju registráciu a požičala si aspoň 1 knižničnú jednotku alebo využila technické prostriedky alebo jej služby počas vykazovaného obdobia.

Riadok 2 Uvádzajú sa používatelia do 15 rokov - aj tí, ktorí v sledovanom roku dosiahli 15 rokov.
Nevypĺňajú vedecké knižnice, špeciálne knižnice a Slovenská národná knižnica.

Riadok 3 Potenciálni používatelia – uvádza sa počet jednotlivcov, ktorým knižnica môže poskytovať knižnično-informačné služby. **Verejné knižnice** uvádzajú počet obyvateľov v sídle knižnice (údaj poskytne OKS SR SNK prostredníctvom ústredných knižníc).
Nevypĺňajú vedecké knižnice a Slovenská národná knižnica.
Špeciálne knižnice uvádzajú počet používateľov, ktorým by knižnica mala slúžiť, t.j. počet všetkých zamestnancov príslušnej inštitúcie. V prípade, že špeciálne knižnice poskytujú na základe súhlasu zriaďovateľa knižnično-informačné služby verejnosti, t. j. neslúžia iba pre potreby svojho zriaďovateľa, údaj nevypĺňajú.

Riadok 4 Počet návštevníkov knižnice – fyzických osôb. Do tohto počtu sa nezaratúvajú návštevníci vzdelávacích, kultúrno-spoločenských podujatí a informačnej výchovy.

5. MODUL

ĎALŠIE ÚDAJE

Riadok 1 Prednášky, besedy s čitateľmi, autorské večery, literárno-hudobné a audiovizuálne programy, Informačná výchova, kvízy, súťaže, výstavy a pod. spolu.

Riadok 2 Uvádza sa počet samostatných podujatí venovaných informačnej výchove.
Za informačnú výchovu považujeme každú akciu, ktorá je cielene zameraná na výchovu používateľa na prácu s informáciami.

Riadok 3 Uvádza sa počet návštevníkov všetkých podujatí spolu uvedených v riadku 1.

Riadok 4 Uvádzajú iba knižnice, ktoré v súlade so zriaďovacou listinou, zakladateľskou listinou alebo štatútom knižnice plnia nadobecné funkcie.

Riadok 5 Uvádzajú iba knižnice, ktoré v súlade so zriaďovacou listinou, zakladateľskou listinou alebo štatútom knižnice plnia nadobecné funkcie bez ohľadu na formu metodické konzultácie, ktorá je akýmkoľvek spôsobom evidovaná (telefonicky, e-mailom, listom). Metodické konzultácie počas metodickej návštevy sa nevykazujú, vykáže sa len 1 metodická návšteva.

Riadok 6 Uvádza sa počet odborných kurzov, porád a seminárov, ktoré usporiadala vykazujúca knižnica pre vlastných zamestnancov a pre knihovníkov iných knižníc.

Riadok 7 Počet samostatne vydaných titulov vykazujúcou knižnicou, vrátane titulov, vydaných v spolupráci s inou organizáciou, ak je knižnica uvedená na prvom mieste.

6. MODUL

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Riadok 1 Počet serverov, ktoré knižnica prevádzkuje.

Riadok 2 Počet všetkých osobných počítačov (PC alebo terminálov) v knižnici.

- Riadok 3 Počet osobných počítačov, ktoré sú prístupné verejnosti.
- Riadok 4 Počet všetkých počítačov, ktoré sú pripojené na internet.
- Riadok 5 Verejné knižnice uvedú počet počítačov pripojených na internet, ktoré sú k dispozícii verejnosti. Špeciálne knižnice uvedú počet počítačov pripojených na internet, ktoré sú k dispozícii pracovníkom ústavu, prípadne aj verejnosti.
- Riadok 6 Knižnica uvedie počet používateľov a návštevníkov – fyzických osôb, ktoré využili internet v knižnici v danom roku. **Ak knižnica nemá presnú evidenciu, ako údaj uvedie kvalifikovaný odhad.**
- Riadok 7 Ak má knižnica vlastnú www-stránku, uvedie kód 1, ak vlastnú www-stránku nemá, uvedie kód 0. Uvedie sa aj www-stránka, ktorá je vystavená na serveri mimo knižnice (napr. u providera). Konkrétnu adresu www-stránky je potrebné uviesť na prvej strane výkazu
- Riadok 8 Knižnica uvedie údaj za celý kalendárny rok. Návšteva je súbor požiadaviek na meraný web z jedného prehliadača urobených tak, že posledná požiadavka nasledovala maximálne za 30 min. od predchádzajúcej požiadavky bez ohľadu na počet strán alebo prehlíadaných súborov. Pokiaľ medzi dvoma požiadavkami uplynulo viac ako 30 min., ide o novú návštevu. Knižnice môžu za rok 2007 uviesť údaj na základe kvalifikovaného odhadu.
- Riadok 9 Ak má knižnica on-line katalóg na internete, uvedie kód 1; ak on-line katalóg na internete nemá, uvedie kód 0.
- Riadok 10 Uvádza knižnica, ktorá je poverená zabezpečením prístupu k databázam, nevykazuje knižnica, ktorá iba využíva pramene.

7. MODUL

ZAMESTNANCI A HOSPODÁRENIE

- Riadok 1 Údaje sa preberajú zo štvrtročného výkazu o práci Práca 2 – 04, modul 84. Uvedie sa počet zamestnancov knižnice prepočítaný na plné úväzky.
Napr.: 0,05 úväzku = 1 hod. týždenne
0,10 úväzku = 2 hod. týždenne
0,25 úväzku = 8-10 hod. týždenne
0,50 úväzku = 20 hod. týždenne
0,75 úväzku = 30 hod. týždenne
- Riadok 2 Za zamestnanca vykonávajúceho knihovnícke činnosti sa považuje zamestnanec s akýmkoľvek vzdelaním, ktorý vykonáva knihovnícke činnosti, vrátane riaditeľa knižnice.
- Riadok 3 Uvádzajú sa zamestnanci s vysokoškolským knihovníckym vzdelaním, ktorí vykonávajú knihovnícke činnosti.
- Riadok 4 Uvádzajú sa zamestnanci so stredoškolským knihovníckym vzdelaním, ktorí vykonávajú knihovnícke činnosti. Uvádza sa najvyššie dosiahnuté vzdelanie, napr. ak má pracovník SŠ knihovnícke vzdelanie a iné VŠ vzdelanie, uvedie sa iba raz ako pracovník s iným VŠ vzdelaním.
- Riadok 5 Uvádzajú sa zamestnanci vykonávajúci knihovnícke činnosti, ktorí absolvovali iné vysokoškolské vzdelanie, nie knihovnícke vysokoškolské vzdelanie.
Finančné prostriedky sa uvádzajú v Eur (€) na 2 desatinné miesta.
- Riadky 6 až 22 Za knižnice, ktoré nemajú právnu subjektivitu, uvedie zriaďovateľ údaje o výdavkoch, ktoré mal s poskytovaním knižničných služieb (napr. hrubú mzdu/odmenu knihovníka podľa prepočítaného pracovného úväzku, treba prepočítať úväzok na knihovnícku prácu aj pri kumulovaných funkciách, výdavky na nákup knižničného fondu, prevádzkové náklady spojené s poskytovaním knižničných služieb), údaje o dosiahnutých príjmoch súvisiacich s poskytovaním knižničných služieb (napr. poplatky za služby knižnice, poplatky za omeškanie, poplatky za špeciálne knižnično-informačné služby a pod.).
- Riadok 7 Uvádzajú sa **iba** prevádzkové dotácie na činnosť, **nie prostriedky pridelené z grantového systému ústredných orgánov štátnej správy na realizáciu projektov.**
- Riadok 11 Uvádzajú sa transfery na činnosť od iných subjektov (s. r. o., a. s. a iné).

- Riadok 14 Uvádzajú sa všetky finančné prostriedky získané vlastnou aktivitou knižnice nad rámec rozpočtu, z iných výnosov, darov alebo grantov **nepochádzajúcich z rozpočtu zriaďovateľa**.
- Riadok 15 Uvádza sa výška finančných prostriedkov z r. 14 poskytnutá vo forme grantov **iba zo štátneho rozpočtu. Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC** uvádzajú finančné prostriedky poskytnuté z VÚC, ktoré boli pridelené kultúrnym inštitúciám na realizáciu projektov z grantového systému ústredných orgánov štátnej správy (napr. Ministerstva kultúry SR) – teda zo štátneho rozpočtu.
- Riadok 17 Uvádzajú sa mzdy bez odvodov.
- Riadok 18 Náklady na nákup knižničného fondu sa uvádzajú v Eur (€) na dve desatinné miesta.

V prípade akýchkoľvek pochybností o obsahu jednotlivých údajov postupujte podľa STN 01 0150 (ISO 2789).

Spracovali: PhDr. Kilárová, Slovenská národná knižnica,
Mgr. M. Lopusánová, Sekcia kultúrneho dedičstva MK SR